

Tijdens de route

Bij 4 Ijsbaan Nieuw-Roden

In 1947-48 is de ijsbaan op deze plek gekomen en werd in die tijd voor het eerst onder water gezet, of er in dat jaar ook geschaatst is, is niet bekend. Toen is ook de naam Nooitgedacht ontstaan uit de zin: “dat de ijsvereniging Nooitgedacht moge bloeien in het dorp Nieuw- Roden”.

Er was een Norton pomp, welke eerst het water oppompte vanuit de Esweg, later is er een put geslagen, door de vele problemen met het oppompen van water, vanwege de verharding van de wegen rondom de ijsbaan. De ijsbaan was voorheen achter het bos aan de Steenberger loop. Maar de grond was hier gedeeltelijk water doorlatend, zodat de baan geregeld leeg liep. Daarom werd er sinds 1946 geopperd de baan dichterbij het dorp aan te leggen.

Bij 1 t/m 3b Zevenhuisterweg

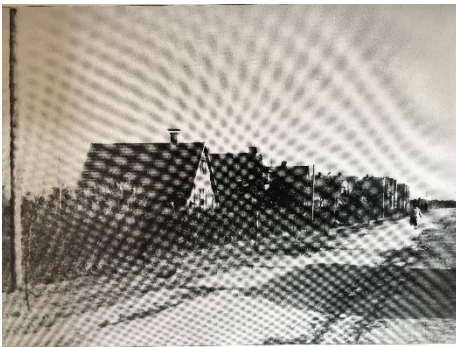
De Zevenhuisterweg was lange tijd een zandpad, welke van slechte kwaliteit was, nat en moeilijk begaanbaar. De gemeente wilde dit zandpad verharderen. Het oorspronkelijk tracee zou zijn van Roden, via Kerklaantje, Eikenlaan dan naar Zevenhuizen. Meester de Vries had hier bezwaar tegen, daar de weg dan niet langs zijn huis zou lopen. Hij kreeg het klaar dat de weg zijn huidige tracee kreeg, zoals de Dorpsstraat nu is. Voor het verharderen van de weg moest de gemeente met 50 eigenaren overeenkomen waar de weg langs zou lopen, daar de grond van particulieren was en

sommige eigenaren het veen nog wilden afgraven en daar moest het pad omheen gelegd worden, Vandaar de gevaarlijke bochten in deze weg. Het heeft nog een lange tijd geduurd voor de wegen echt verhard werden.

Tijdens wachten

Straat namen

In 1930 besloot het gemeentebestuur de huisnummers te reorganiseren. In de gemeente kreeg ieder gebouw of woonhuis een toegewezen nummer, deze moest op het kozijn van de hoofdingang aangebracht worden en door de eigenaar zelf onderhouden worden. Hiermee verviel de verordening van 1889. Nieuw-Roden had nu een eigen doorlopende nummering.

Beukenlaan ca 1947

Na de tweede wereldoorlog werd er weer over de nummering gesproken en nu zorgde de gemeente voor de nummerplaatjes en verhaalde de kosten op de eigenaar.

Door de uitbreiding van de dorpen Roden en Nieuw-Roden zijn er nieuwe straten ontstaan en werd er besloten straatnamen in het leven te roepen, ook om minder gewenste straatnamen in de volksmond te voorkomen. In 1949 kwam een commissie tot de volgende namen, Roderweg, Dorpsstraat, Zevenhuisterweg, Kerklaantje, Terheijlsterweg, Poolswijk, Bisschopswijk, Langewijk, Kortewijk, Eikenlaan, Beukenlaan, Brinkstraat Noord en Zuid en Berkenlaan.

Ook werden er drie straten naar personen genoemd:

Burgemeester Bloemerstraat, hij kwam als 26 jarige als burgemeester naar Roden in 1934 als opvolger van de verongelukte Van Wageningen. De gemeenteraad was geen voorstander van het vernoemen van straten van personen, welke nog in leven zijn, maar hier werd een uitzondering gemaakt vanwege het feit dat hij het initiatief had genomen tot de vorming van een kern in Nieuw-Roden en dat in zijn ambtsperiode een aanvang is gemaakt met de krotopruijing en de bouw van 25 woningwetwoningen.

Juffrouw Clewitsstraat, Grietje Clewits werd op 24 september 1883 als dochter van de onderwijzer Roelf Clewits te Roden geboren.

Zij werd in 1909 als onderwijzeres in Nieuw-Roden benoemd, maar zij moest dan ook in de gemeente gaan wonen, zij noemde als voorwaarde dat zij bij haar moeder in de kost mocht. Tot 1939 bleef zij werken aan de school in Nieuw-Roden, daarna aan een school in Roden tot haar pensionering in 1943. Op 23 september werd een erepenning in zilver van de gemeente aan haar uitgereikt wegens langdurige trouwe dienst en het vele en nuttige werk ten dienste van het verenigingwerk in de gemeente. In 1982 heeft de historische Vereniging een aantal door haar geschreven gedichten uitgegeven onder de titel "Zummeraovand". In 1962 is juffrouw Grietje Clewits overleden.

Burgemeester Bushoffstraat, Marten Busschoff had gestudeerd als technicus, maar toonde interesse in landelijke en plaatselijke politiek, bezocht gemeenteraads vergaderingen en schreef daarvan verslagen voor het Vrije Volk. Op 33 jarige leeftijd solliciteerde hij naar de betrekking van burgemeester van Roden, waar hij per 1958 werd benoemd.

Hij was voor teamwerk en door zijn vasthoudendheid werd Roden aangewezen als secundaire industriekern en werden vele bedrijven aangetrokken. Nieuwe bestemmingsplannen werden vastgesteld, de restauratie van de Winsinghhof kon worden gerealiseerd door het binnenhalen van

een hoge subsidie. De bouw van een sporthal en het bejaardenhuis de Hullen werd tot stand gebracht. Wethouder IJ de Boer zei bij zijn afscheid : Ik reken erop dat u na uw pensionering op uw bezit in Roden, uw land, uw bos, uw huis dat u als socialist toch heeft weten te verwerven, gaat wonen. Hij is terug gekomen ver voor zijn pensionering en is hier op 55 jarige overleden en op het kerkhof in Nieuw-Roden begraven.

De laatste jaren zijn er nog twee straatnamen bijgekomen. Andries Turksemalaan (de man die zich sterk heeft gemaakt voor de naam Nieuw-Roden)evenwijdig aan de Esweg en de Husingslag, genoemd naar de oude vroegere veldnaam op die plaats. Dit is straat in de nieuwbouw in het hart van Nieuw-Roden.

Bij 5, 7 of 8

Esweg

In 1926 werd de Hullenweg doorgetrokken tot de zandweg Roderveld-Steenbergen welke in 1921 is aangelegd om ca 50 ha heideveld tussen Roderveld en Alteveer te ontginnen. Dit ter verruiming van de werkgelegenheid voor de werklozen. Deze werklozen kwamen uit het werkkamp Roden, welke was gehuisvest op de plek waar later de jeugdherberg de Zwerfsteen kwam.

Zeer waarschijnlijk is bij deze ontginning ook het bosperceel aangelegd langs de nu bestaande Esweg.

In 1925 is men begonnen met de aanplant van dennen, maar dit was geen succes, alle dennen waren aangetast door de dennenbladwesp. Het grootste deel van de dennen was dood en werden ter plaatse gerooid en verbrand. De herbepanting werd gemengd met loofhout en larix.

Werklozen op weg naar Roderveld

Het zandpad Esweg was in slechte staat en de plaatselijke boeren gooiden aardappel loof in de kuilen om het pad begaanbaar te houden. In 1950 is het zandpad dusdanig onder handen genomen dat deze ter zijnde tijd kon dienen als ondergrond voor een eventuele verharding.

In 1953 werd besloten de weg te verharderen, de weg werd 2,218 meter breed en er werd ook besloten geen fietspad aan te leggen. Sloten werden naast de weg weer aangelegd en een duiker geplaatst voor de Steenbergerloop. De sloten werden

gegraven door jeugdige werklozen van het kamp. In 1959 werd de Esweg aanzienlijk verbeterd door verbreding tot 4 ½ meter en in het laatste stuk het aanleggen van een trottoir een één kant.

Verharding van de Esweg

Graven van de sloot aan de Esweg door werklozen van de Zwerfsteen

Niet direct tot Roden behorend maar een korte geschiedenis van de Zwerfsteen. In 1934 werd door de gemeente een perceel bosgrond van ca. 6 ha in erfpacht aan de Stichting Provinciaal Comité voor Werklozenzorg uitgegeven. Doel was terwerkstelling van jeugdige werklozen, waartoe een werklozenkamp werd opgericht. In de oorlogsjaren raakte het in verval en is ook nog door de Duitsers geplunderd. Na de oorlog werd het gebruikt als verblijf voor asociale gezinnen. Dit was in strijd met de erfpacht en werd de overeenkomst beëindigd in 1952. In 1954 werd het een jeugdhoeve tot 2001 en daarna een groeps accommodatie.

Bij 12

Eikenlaan

Het had enige tijd geduurd voor de gemeente akkoord ging met de bouw van de school met de bijbel aan de Eikenlaan. Het bestuur had een stuk grond gekocht van de heer Pater aan de Eikenlaan. Er was wat gesteggel over het aantal leerlingen welke naar de school zouden gaan, het bestuur zei 68 leerlingen, maar zij hadden ten onrechte 10 kinderen meegeteld welke in Roden op schoolzaten en 1 kind, dat vanwege zijn leeftijd niet meegeteld mocht worden. Bleven er 57 over, ruim boven het door de regering vastgestelde minimum aantal leerlingen van 40.

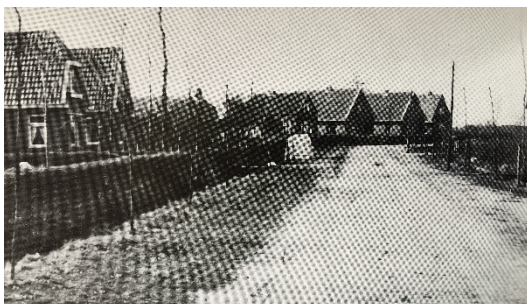
De gemeenteraad wilde toen een uitvoerig kostenplaatje hebben, er werd al gediscussieerd over een bedrag van 10 gulden. De school vonden ze ook te luxueus en was voorzien van een spreekkamer voor

School met de Bijbel ca 1947

het schoolhoofd, wc's met waterspoeling en centrale verwarming. De gemeente was bang dat ook openbare scholen deze eisen zouden gaan stellen, wat hoge kosten met zich mee zou brengen.

De school werd gebouwd voor 22.500 gulden. De school werd op 1 mei 1931 in gebruik genomen. Ook werd naast de school een woning voor de directeur gebouwd.

In 1969 liep het leerlingen aantal terug en moest de school sluiten. Het werd nog een aantal jaren als dependance tot 1977 gebruikt door de openbare school. Vanaf augustus 1978 kwam de z.g. Moedermavo er in, Noorderpoortcollege. Door de enorme groei verhuisde de school in 1996 naar Roden en werd het een woonhuis en is het nu een rijksmonument.

Eikenlaan vanaf de Dorpsstraat ca 1947

De Eikenlaan werd verhard en toen kwam er belangstelling voor om verder te gaan bouwen, er stonden al een paar huizen, voordat de school er kwam, het werd de eerste straat in Nieuw-Roden met hypotheek woningen en werd lange tijd "de klontjes buurt" genoemd.

Bij 13

Woningbouw besluit

Rond 1900 was het uitgestrekte gebied van Roderveld tamelijk dun bevolkt. De slechte zandweg vanaf de Woldzoom (in Roden) tot aan de in 1903 gereedgekomen school waren er ca. 15 woningen. Veel van deze woningen waren in niet al te beste staat, enkele waren al onbewoonbaar verklaard. De gemeente verwachtte dat er groei zou komen in Roderveld en verwachtte dat er een kern zou ontstaan op het kruispunt van de toen aanwezige zandpaden naar Zevenhuizen, Terheijl en Steenberg. Het zou het centrum worden van de buurtschap Roderveld. Dit vanaf 1923. De kom van het buurtschap bestond op dat moment uit de kerk, de school, 2 woningen aan het Kerklaantje en twee aan de Eikenlaan. Na de verharding van de zandweg Roden via Roderveld naar Zevenhuizen kwamen er vele bouwaanvragen. Verschillende middenstanders wilden zich er vestigen. Toen werd al de naam Nieuw-Roden genoemd in de aanvragen, hoewel deze dorpsnaam pas in 1928 werd aangenomen.

Beukenlaan ca 1947

In 1928 besluit de gemeente de ontginning van een bouwterrein tussen de school en het kerkhof, de latere Beukenlaan. Bouwkavels waren groot plm 1700 m². Er werden meerdere aanvragen tot koop gedaan, maar de gemeente wilde geen speculatie in dit gebied. Het werden arbeiders woningen, niet voor arbeiders buiten de gemeente, want er was niet genoeg werk in de winter.

Het plan werd gewijzigd en er werden maar een paar kavels verkocht tussen de Dorpsstraat en Brinkstraat Noord.

In 1929 stond hier nog een plaggenhut. Hoogte van de vloer tot het dak was slechts 1,80 meter, de vloer was van aarde, er was slechts één klein lichtraampje en als deur was een los schot geplaatst. Het leek meer op een varkensstal dan op een menselijke woning.

Na de oorlog werden er huurwoningen gebouwd tot aan het kerkhof, dit ter vervanging van de bestaande plaggenhutten aldaar.

Voor sociale woning bouw werden er beslissingen gemaakt in 1936. Er werd gesproken over de bouw van 25 woningen, die ontstond door het opruimen van krotten. (burgemeester Bloemers). Als voorwaarde voor de bouw van woningen was dat er steun van de regering kwam als de krotten werden opgeruimd en niet een onbewoonbaarheidsverklaring. De minister verleende financiële steun voor de bouw van 12 woningen met als voorwaarde dat de huur werd verhoogd tot 2,50 gulden per week. De woningen kwamen aan de Brinkstraat Noord en 2 aan de Esweg.

In 1939 had de gemeente geen behoefte meer aan huurwoningen. Er waren plannen om resterende bouw terreinen te verkavelen en te verkopen. De oorlog gooide roet in het eten en er werd niet gebouwd. Na de oorlog werd er verder gebouwd aan de Eikenlaan.

Begraafplaats met grafheuvel

De naam Roderveld is eind jaren zeventig weer gebruikt voor de nieuwbouwwijk ten westen van Roden. Daarnaast ontstond in de jaren negentig de Vijfde Verloting, hierdoor zijn Roden en Nieuw-Roden volledig met elkaar vergroeid geraakt. Het dorpscentrum en de winkels van het dorp gelden als wijkcentrum voor beide uitbreidingen. Nieuw-Roden heeft 1 rijksmonument, de voormalige Christelijke lagere school uit 1931 en ten zuiden van het dorp is de begraafplaats waar grafheuvels zijn gevonden die ongeveer 4000 jaar oud zijn. Deze grafheuvels zijn in 2009 door vrijwilligers van dorpsbelangen en Landschapsbeheer Drenthe opgeknapt en worden samen met de begraafplaats nog wekelijks door deze vrijwilligers onderhouden. Ook het hertenkamp wordt gerund door vrijwilligers uit de bevolking.

Bij 13 t/m 18

Dorpsstraat Ondernemers

Op de hoek Dorpsstraat / Esweg stond de Politiewoning, vroeger had ieder dorp een wijkagent, het had zelfs een eigen cel. De tralies zaten lange tijd nog voor het raam. De echtgenote bleef nog lang in

Het café van Bosklopper

het huis wonen. Inmiddels is het huis verkocht en werd de schuur met de cel afgebroken

(5) Op de plaats van het huidige pand van het Chinese restaurant werd in 1923 een pand gebouwd door Jannes Bosklopper waarin een woning, kruidenierswinkel en café. Mensen die met paard en wagen van ver kwamen konden door de ene deur naar binnen, lieten het paard en zichzelf verzorgen en gingen door de tweede deur naar buiten. Later werd het overgenomen door Liewers en Oldenburger, de laatste uitbater was Wim de

Haan en werd het café het Haantje. Het werd gebruikt voor bruiloften en partijen en er werd ook vergaderd. Sinds 1993 werd het een Chinees

restaurant, na een grondige verbouwing

(13) In 1924 verkreeg Jürgen Martens de bouwvergunning tot het bouwen van een bakkerij en woonhuis aan de Dorpsstraat. Martens bakte zijn brood op Duitse wijze en het brood moest in de winkel worden gehaald. Hij bakte alleen zure broden. Dit ging niet werken en in 1925 volgde Pieter Smith hem op als bakker. Deze huurde het pand en kon op een later tijdstip het niet eens worden over de koopprijs. Het pand bleef een bakkerij met verschillende eigenaren, bakker de Haan heeft er een lange tijd, 54 jaar zijn brood gebakken. Nu is het een Pizzeria.

Het pand van bakker Martens

(**nieuwbouw Dorpsstraat / Beukenlaan**) Bakker Smith kocht in 1928 het schuin tegenover liggende winkelpand. Hij bouwde gelijk een schuurtje met een bakoven, omdat er toen nog geen elektriciteit was werden de machines aangedreven door een benzine motor met een uitlaat door de muur. Dit gaf

Bakker Smith

veel lawaai vooral bij het maken van brooddeeg vroeg in de morgen, waardoor het dorp al vroeg wakker werd.

De zaak werd later voortgezet door zijn zoon Frans die na de oorlog daar nog een grote vriescel liet bouwen, waar vooral vlees van huisslachten tegen vergoeding werden opgeslagen.

Later waren er drie bedrijven gevestigd Disty Comfort Floor, Hit it en Jee Pee

meubelstoffering. Later afgebroken voor de nieuw bouw nu.

(**nieuwbouw Dorpsstraat / Beukenlaan**) De Dorpsstraat werd na verharding een aantrekkelijke plaats voor middenstanders. In 1925 kreeg Albert Brink vergunning er een woon en winkelhuis neer te zetten voor een slagerswinkel en een schuur voor het slachten van vee. Het pand bleef nog lange tijd een slagerij. Het is afgebroken voor de nieuwbouw.

(**nieuwbouw Dorpsstraat / Beukenlaan**) Daarnaast kwam er een woning met daarachter een klompen makerij, daarna een manufacturenbedrijf, maar textiel producten waren tijdens de oorlog slecht te verkrijgen en begon de eigenaar een melkloop. Later kwam hier een aannemersbedrijf, gevolgd door een hengelsportbedrijf tot het gesloopt werd voor de huidige nieuwbouw.

(14) Daar tegenover werd een burger woning gebouwd, In 1939 werd dit een manufacturenwinkel, met als eigenaren Bolt en Kamminga, na de oorlog werd de woning verbouwd waardoor het er meer kwam uit te zien als een winkel.

De manufacturenwinkel verhuisde naar Roden en er kwam een kleinmeubel bedrijf, daarna een tegelhandel en nu zit de Pinguïn daar.

(**Tegenover 11**) Op de hoek Dorpsstraat / Terheijlsterweg kwam in 1925 een winkelbehuizing en dat werd een textielbedrijf. In 1966 werd het verbouwd tot zijn huidige vorm. Het pand werd later verkocht aan de Boer en werd de textielwinkel omgebouwd tot damesmode First Lady. Later in korte tijd in gebruik genomen door bakker van Esch.

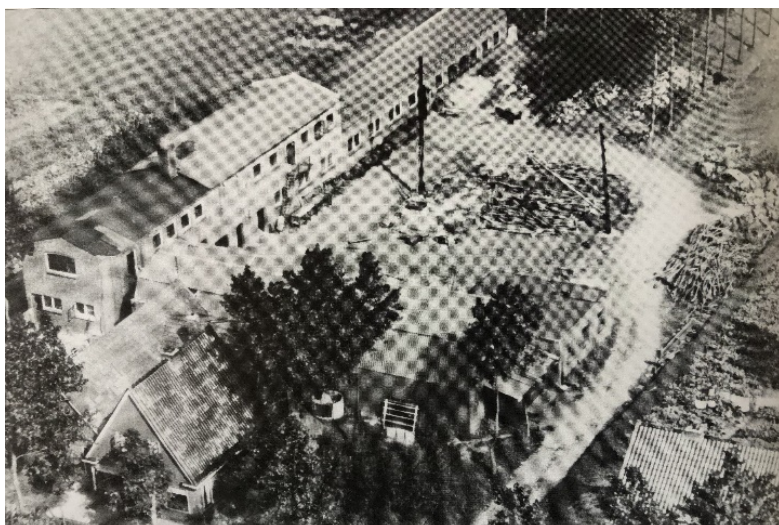
(**Tegenover 11**) Naast hierboven genoemd pand kwam er in 1933 een rijwielzaak. In de jaren 60 werd het een woonhuis, maar de bewoner vond het daar te druk en er kwam er een radio en televisie zaak. in 1971 heeft Amsing het pand gekocht en vestigde hier een kapperszaak.

(10) Op de hoek Beukenlaan/Dorpsstraat kwam in 1930 een kruidenierswinkel. In 1947 nam Gelling dit over en liet het pand in 1958 afbreken, hier verrees hier een moderne supermarkt. Later na de komst van Poisz kwam er een kapper, een drogist en een dierwinkel in. Nu is er een andere kapper en een zeilmakerij gevestigd.

(15) Daarnaast bouwde Amsing een woning met winkel waar zijn zoon zich vestigde. Daarna werd het een sigaren en snoep winkel en nu is het café De Kastelein.

(18a en 19) Waar nu de Poisz is, was vroeger Bouma fietsen en daarnaast Garage Kamminga, met het Britse automerk Sunbeam

Op de hoek Kerklaantje en Terheijlsterweg kwam een groentenboer (Bouwes), nadat de winkel gesloten werd is het nu het woonhuis van mevrouw Bouwes.

Galvaniseer bedrijf Huizing

Aan de Terheijlsterweg bouwde Aaldert Huizing een woning met een klompenfabriek. De machines werden toen nog aangedreven door een benzine motor, daar er toen nog geen elektriciteit was. Het bedrijf groeide flink, daar veel mensen toen klompen droegen. Na de oorlog liep de verkoop van klompen terug en werden er luxe sigarenkistjes, ledikanten en stoelen geproduceerd. Er werd regelmatig geklaagd over de kwaliteit van de producten. Ook werden er elektrisch

ondersteunende zakengidsen gemaakt. De plattegronden werden door Teun Piek geschilderd. Men kon op een knop drukken bij de naam van een bedrijf en een lampje gaf aan op de plattegrond waar het bedrijf zich bevond. Deze werden ook in het buitenland verkocht.

Uiteindelijk ging Huizing over op de fabricage van metaalproducten, hij kocht samen met een compagnon uit Amsterdam een brillenfabriek, hierbij haalde hij een vakman binnen met kennis over het vernikkelen en galvaniseren. Deze kennis werd ook gebruikt voor het maken van fietssturen. Hiervoor ontwierp hij een speciale buigmachine. Daar steeds meer producten gegalvaniseerd moesten worden kwam er een galvaniseerinrichting, deze kon op het laatst een lengte van 14 meter verwerken. Hiermee behoorde deze tot de grootste van Europa.

Aan de achterkant van het bedrijf kwamen vloeivelden, waar chemische afvalresten werden opgeslagen. Dit zorgde voor een grote verontreiniging van de grond. Vanwege milieu eisen moest het bedrijf verplaatst worden naar Roden in 1980. Maar om aan de milieu eisen te voldoen moesten er grote investeringen gedaan worden. Dit lukte niet en vroeg het bedrijf in 1981 faillissement aan. De schoonmaak van het terrein heeft vele jaren gekost op kosten van de gemeenschap.

Bij 9 **Begraafplaats**

In 1913 lagen er drie heuvels, waar kinderen op klommen om over de heidevelden te kunnen kijken. Bij de aanleg van de verharding van de weg van Roden naar de Kokswijk werd één van deze “waardeloze” heuvels afgegraven, hier werden toen urnen gevonden evenals been-deeltjes. Bij de aanleg van de begraafplaats Nieuw-Roden in 1935 stuitte men tijdens het egaliseren op oudheid kundige voorwerpen. Het bleek dat men bezig was grafheuvels weg te halen. Burgemeester van Wageningen bewerkstelligde dat deze reeds behoorlijk geschonden grafheuvels werden onderzocht en weer gedeeltelijk hersteld en in het ontwerp van de begraafplaats werden opgenomen als een gedenkteken van de oudheid. Heuvel 1 stamt uit het late Neolithicum, ca 2600 – 2400 jaar voor Christus en heuvel 2 uit de vroege bronstijd, ca 1600 – 1400 voor Christus. De begraafplaats werd aangelegd door werklozen en gefinancierd door het rijk.

Gevonden urn origineel in Asser museum

Het bestuur van de Hervormde Kerk wilde 50 gulden per jaar voor het luiden van de klokken, de gemeente vond dat dit bij de gemeente hoorde, en stelde 10 gulden per jaar als bijdrage voor het luiden van de klok bij begrafeningen.

Hertenkamp de Ereberg kamp in 1967 opgericht in de tijd daarvoor werden op deze plaats mensen begraven.

Bij 6

Brinkstraat

De gemeente zat vanaf 1928 met de armlastige bevolking die zelf geen koophuis konden kopen in de maag met name van bewoners die uit de onbewoonbaar verklaarde huizen moesten. In 1937 kwam na heel wat discussie toestemming om 25 woningen te bouwen met diepe achtertuinen en rode daken.

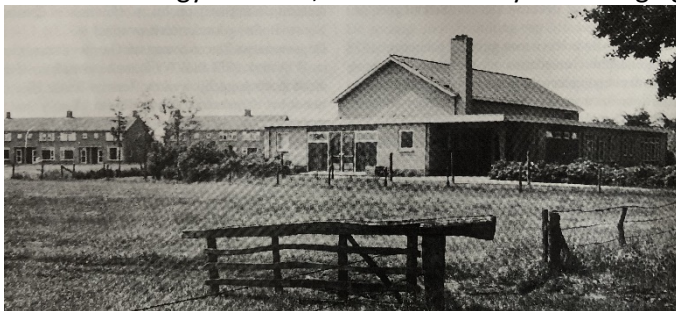
Na verloop van de tijd voldeden de woningen niet meer en er ontstond een discussie tussen de bevolking en de woonbouwvereniging. Uiteindelijk werd het nieuwbouw en bleven maar enkele huizen in dezelfde oude staat.

Bij 20

Dorpshuis.

Op 16 augustus 1962 legde Burgemeester Bushof de eerste steen voor het dorpshuis de Iemenkorf. Voorafgaande was er door de bevolking veel inzet gepleegd om door zelfwerkzaamheid en een collecte om de realisering van het dorpshuis voor elkaar te krijgen. Daardoor kwam er steun van de gemeenteraad. Voor het onderhoud en het beheer werd er door de gemeente iemand aangesteld.

Er werden een gymnastiek, korfbal en volleybalvereniging opgericht die gebruik maakten van de gymzaal, een consultatiebureau en een afdeling van de bibliotheek kwamen er ook in.

In 1978 werd er een nieuwe sportzaal naast de meester de Vriesschool gebouwd en vonden de sporten hier plaats. De sportzaal is nu afgebroken. Tevens werd het dorpshuis aangepast.

Door het gemeentelijk huisvestingsbeleid waren er in de jaren 50 veel probleem gezinnen in Nieuw-Roden terecht gekomen. Daarom werd er een maatschappelijk werker aangesteld die veel contacten had met de kindbescherming en de reclassering.

Ook de vrouw van de maatschappelijk werker (Herman Textor) was actief. Zij werkte met vrouwen, deed sociaal cultureel werk, jeugdwerk en organiseerde kampeervakanties voor gezinnen.

De smidse

Omdat er veel activiteiten waren en het welzijnswerk zich uitbreidde kocht de gemeente de voormalige smederij aan. Vanaf 1969 hier het maatschappelijk werk en kwamen er meer vorming activiteiten. Ook werden er cursussen in de Smidse georganiseerd voor werkloze jongen. Omdat het gebouw te klein werd en het welzijnswerk zijn intrede deed werd de Smidse afgestoten en vond het welzijnswerk in 1983 plaats in het dorpshuis. Op de plaats van de Smidse staat nu Kluswijs

Uiteindelijk ging welzijn en dorps huis in 1999 een samenwerking aan.

Door de bezuiniging daarna heeft de gemeente het dorps huis in 2010 verkocht aan de bevolking. De stichting die opgericht werd gaf door een prijsvraag het dorps huis een andere naam. Dorps huis Nijroon en omstreken. Op dit moment is het beheer uitbesteed en vrijwilligers organiseren culturele activiteiten.

Tijdens wachten **Elektriciteit, aardgas, telefoon, water en riool.**

In mei 1929 verzochten de inwoners van Nieuw-Roden de gemeente een plan te maken voor het aanleggen van een **elektriciteits net**, zo'n 100 inwoners stelden zich garant ook de elektriciteit af te nemen voor een periode van 6 jaar. In 1930 beschikte Nieuw-Roden over elektriciteit.

In 1965 kreeg Nieuw-Roden aansluiting op het **gasnet**.

In 1909 vroeg de gemeente aan bij het rijk voor een hulptelefoonkantoor. Er waren slechts 3 aanvragen voor een **telefoon**. Gemeentehuis, zuivelfabriek en de Mensinge.

In 1910 werd de hulptelefoonkantoor opengesteld voor algemeen gebruik. Roden had liever een ondergrondse kabel in plaats van telefoonpalen. De P.T.T. wilde dit wel, maar niet betalen, de gemeente besloot toen dit te betalen. In 1948 kreeg Nieuw-Roden aansluiting op het telefoonnet. De verbindingen liepen nog via een telefoniste. In 1950 had Nieuw-Roden 9 aansluitingen. Daarna groeide het langzaam verder.

Water kwam vroeger uit een waterbak, gevuld door regenwater en via een zwengelpomp in de keuken. Sommige hadden een grondwater pomp. De gemeente wilde een norton pomp om grondwater op te pompen voor meerdere huishoudens.

In 1954 besloot de gemeente het aanleggen van een waterleiding net, maar alleen woningen niet verder dan 40 meter van de hoofdleiding werden aangesloten. In 1955 werd de eerste waterleiding kraan geopend in het café.

De **riolering** bestond voor een groot deel uit afvoer in de sloten en op de vroegere schoolgracht. Een aantal woningen hadden privaat tonnen die eenmaal per week aan de weg werden gezet om geleegd te worden. De huurwoningen aan de Brink Noord hadden een relatief goede voorziening voor afvalwater, namelijk een closetpot, welke aangesloten was op een septic tank. Deze tank mondde via een ondergronds aangelegde afvoerbuis uit in de sloot achter de openbare school. Al het afvalwater in de sloten kwamen uiteindelijk terecht in de Steenberger Loop. Later werd er een rioolwaterzuiverings installatie gebouwd voordat het afval water in de Steenberger Loop werd geloosd

**Aanleg riolering Terheijlsterweg
rechts groenteboer Bouwes ca 1974**

De start met de aanvraag voor de aanleg van het riool stamt uit 1959, doordat de Burgemeester Bloemerstraat bouwrijp werd gemaakt. Dit plan kwam maar niet van de grond, in 1973 kregen de mensen een brief dat er een riool zou worden aangelegd. In 1975 was de klus geklaard.

Nieuw-Roden heeft een rijk verenigingsleven en culturele voorzieningen, zoals voetbal, gymnastiek, freerunning, volleybal, koersbal, biljart, koersbal, koorzang, toneel en een kaartclub. De bereikbaarheid van de voorzieningen zijn goed, er is op fietsafstand een lijndienst die om het half uur via Roden naar Groningen rijdt. Ouderen kunnen met het vrijwilligers vervoer, er zijn goede fiets en wandelpaden. Huisartsen, fysiotherapeuten, tandartsen en apothekers zitten o.a. in twee verschillende gezondheidscentrums en er zijn een aantal zorgcentrums/woonvoorzieningen voor ouderen en dementerende mensen in Roden. Met het hierboven genoemde vervoer zijn deze voorzieningen goed te bereiken.

We hebben een grote nieuwe basisschool die nu gelegen is bij de sportvelden en waar een groot deel van de leerlingen uit Roden komen, daarnaast een peuterspeelzaal en twee kinderopvang locaties. We hebben nog een mooi oud bruin café en ook in het dorps huis en de sportkantine kan het nodige genuttigd worden.

Algemene gegevens

In Nieuw-Roden zijn 85 bedrijfsvestigingen in 7 sectoren ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Zowel in de zakelijke als financiële dienstverlening die ook vanuit huis geleverd worden. Daarnaast hebben we ondernemers in de landbouw, handel, zorg en horeca.

We hebben 1483 inwoners, 758 mannen en 725 vrouwen. De onderverdeling in leeftijdsgroepen is bij benadering als volgt; 0 tot 5-**94**, 5 tot 10-**88**, 10 tot 15-**89**, 15 tot 20- **156**, 20 tot 25-**68**, 25 tot 35-**150**, 35 tot 45-**173**, 45 tot 55-**211**, 55 tot 65-**227**, 65 tot 75- **177**, 75 tot 80-**93**, 80 tot 90-**54**. Van deze inwoners is de helft gehuwd, iets minder dan de helft is ongehuwd en 10 % is gescheiden. Het gemiddelde huishouden bestaat uit 2,3 personen. Het aantal westerse allochtonen is 60 en we hebben 30 niet westerse allochtonen. De woningvoorraad bestaat voor 68% uit koop en 32 % huur. Het gemiddelde inkomen is 25.300 euro per persoon en politiek gezien stemden, volgens een recent artikel in het Dagblad, in 2017 enkele honderden Nij-Roners in het stemlokaal van de basisschool bijna precies zoals Nederland dat deed. Een doorsnee stukje Nederland? De mensen die aan het woord komen in dit artikel vinden het dorp niet saai maar het bruist ook niet, het is een dorp waar mensen klaar staan voor elkaar maar de deur niet plat lopen, er is veel import gekomen wat geleid heeft tot een gezonde mix van leeftijden en opleidingsniveau, er is nog altijd een bloeiend verenigingsleven en waar in de oude school een mix van jongeren en ouderen wonen.

Bron: Woeste gronden, bessems binden, ter gelegenheid van 100 jaar dorp en school. Tijdschrift Roon van de historische vereniging